

"I dag går jag i havet" sa Heidenstam "I morgon" sa Lundegård o. doppade tån

— Jag hittade för en tid sedan en sten på min tomt och den såg ut precis som en mussla. Jag kunde inte låta bli att måla den och med Karlssons klister fästa något liknande en pärla på den och uppvakta min bror.

Sådan är han, havsmålaren o. levnadskonstnären Rolf Jonsson på Särö. Den förste december firar han sin 75-årsdag, men vad spelar ålder för roll, när en människa har gosselynnat och den rätta glimten i ögonvrån. Det har Rolf Jonsson och han är färgstark både som människa och konstnär. Och ur minnets rika fatatur kan han som få strö kostliga pärlor och göra ett samtal i ateljén med dess särregna atmosfär till ett äventyr. Vad som andra ser som en sten förvandlar han med sin skapande fantasi till ett kostbart och skönt ting. Han kan och han älskar sitt Särö som få och "Västskustens pärla" har han också med slösande frikostighet och sprudlande färgglädje skildrat med en skaparkraft som imponerar. I villa Rollebo behöver man sannerligen inte sucka "Om dessa väggar kunde tala". Här hänger målningarna tätt o. här talar bokstavligen väggarna om ett långt konstnärsliv. Det brusar hav och strålar sol i duk efter duk. Och till sin ateljéutställning hälsar Rolf Jonsson alla välkomna.

Och vilka minnen har inte Rolf Jonsson! Han manar fram 90-talets och sekelskiftets Särö med konstnärer, författare och tonsättare, med kungligheter och societetsliv, med badgummor och original. Från pojkkåren minns han Verner von Heidenstam, Axel Lundegård, Per Ekström, — "solmålaren", — Vilhelm Stenhammar, Tor Aulin, Emil Sjögren och många fler på parnassens tinnar.

Heidenstam kom då och då som gäst till Särö. Högre och majestätisk stod han en dag på trappan till badhuset och deklarerade högt och tydligt: "I dag går jag i havet". Vid hans sida stod den lille gråhåriga Axel Lundegård, som doppade tån i det friska vattnet o. försynt yttrade: "I morgon går jag i havet".

Vid ett senare tillfälle återsåg Rolf Jonsson Karolinernas författare i Ulricehamns badhus, där hans klassiska profil stack upp ur ett ångskåp.

— Han såg så olycklig ut för han visste jag var konstnär.

Höjden på bassängbacken var Särös parnass. Där bodde Lundegård och Vilhelm Stenhammar som goda grannar, men Lundegård blev i sitt författarskap störd av Stenhammars musik. Det påstås också att Stenhammar ansåg sig störd av Lundegårds författarskap.

— Regniga dagar kunde Stenhammar slå sig ner i Societetsalongen och improvisera o. för oss ungdomar var detta riktiga högtidsstunder.

PER EKSTRÖM

— SÄRÖMÅLARE

Under flera år sökte sig den älskvärde Per Ekström till Särö för att måla hav och solnedgångar. Hans namn blev till och med så förknippat med den nordhalländska badorten att han kom att kallas Särö-målaren, men till konsthistorien har denne ölänning gått som "solmålaren". Han fyllde fickorna med socker, när han gick ut för att måla sina berömda solnedgångar över västerhavet. Hans tavlor var begärliga och att samma säröfura kunde gå igen hos många familjer, gjorde ing-

Konstnären Rolf Jonsson

"Solmålaren" gick inte bara till konsthistorien utan också in i litteraturen som en av figurerna i Strindbergs Röda rum.

ZORN MÅLADE

OSCAR PÅ SÄRÖ

Att finna Anders Zorn som en livsbejakande gestalt mitt bland särösociteten hör på något sätt till bilden. Ombord på "Drott" målade han sitt berömda porträtt av Oscar II. När priset i förväg gjordes upp, lär han ha yttrat: "Skall det vara med ordnar och krusiduller, skall jag ha mer betalt". Det blev inga krusiduller den gången.

KUNGEN ANKRADE VID DAMBASSÄNGEN

De stora händelserna för även en säröpojke var kungabesöken, då "Drott" ankrade utanför dambassängen. Från herrbassängen kikade Rolf och hans kamrater på kungen, när han gick i land och det kunde väl också hända, att de tog en simtur runt kungafartyget. Först i tur för de kungliga visiterna var Ellen Krafft och i regel blev det en stunds duettsång. Sedan hälsade kungen på i de andra vilorna och lunchade med damerna, medan herrarna var på sitt arbete i staden.

En utfärd till "Kungaplatsen" i Västerskogen hörde också till programmet. Fruarna skulle bjuda på var sin rätt och det var förenat med stora besvärligheter för att få ut allt för picknicken i skogen. Gästfriheten återgäldade kungen genom att ge lunch ombord på "Drott", medan man företog en liten kryssning. Ofta for han mellan Särö och Marstrand. Och i Marstrand var det väl så mycket ståhej. Där var grevinnan de la Gardie skrudad i blått och gult. Rojalistiskt så det förslog.

— När jag var 4 år fick jag en puss på kind av kungen, men jag kommer inte ihåg hur lång det dröjde, innan jag fick tvätta mig, berättar Rolf Jonsson med glimten i ögat. När jag var 10 år dansade jag för honom. V var några barn som övade in er daldans och iklädda daladräkter gjorde vi vår uppvisning. Det fick vi förresten hålla på med på flera somrar. Jag minns, att jag som partner hade en flicka som var större än jag. I sista turen skulle vi bära ut våra "damer" och jag kommer ännu ihåg hur tjustigt det var.

DALDANS I MINNENAS VÄRLD

Från daldansen i minnets värld tillbaka till konsten. Både Rolf Jonssons mamma och pappa ägde god talang för målning och teckning. Fru Jonsson gick i lära för Carl Larsson på Vandal. Och den unge Rolf visade sina anlag redan som 4-åring. När de stolta föräldrarna visade upp hans alster för mästaren Carl Larsson, yttrade denne: "Bli aldrig konstnär, ty det är det sämsta yrke som finns". Och nog kunde Rolf Jonsson genom sin utbildning blivit ingenjör eller arkitekt, men på sin konstnärliga lidelse kunde han inte göra avkall. Trots Carl Larssons varning blev han konstnär. Som 18-åring invaldes han som yngste medlem i "Gnistan", ett konstnärforum bildat av Pontus Fürstenberg. Från den tiden kan 75-åringen i Villa Rollebo mana fram en ny rad av särpräglade gestalter. En av dem var Kalmander, som i de göteborgska salongerna uppträdde som den borne parisaren med vida byxor, höga klackar och vidbrättad hatt. När "Gnistan" fick för många köpmän som medlemmar, annonserade han sitt utträde.

Hur Rolf Jonssons egen konstnärsbana gick, må i det här sammanhanget bli en annan historia, som vi inte nu kan berätta. Det är lyster över minnenas pärlband. Philo